

*Таценко Ілона Миколаївна, студентка,
Національний університет «Кисво-Могілянська академія»*

Стан та проблеми громадянської освіти в Україні

Одними із значущих та важливих проблем, які присутні в Україні, є саме нестача забезпечення громадянам якісної громадянської освіти та відсутність наявного зв'язку між населенням та державою. Саме це перешкоджає будуванню демократичної політичної культури в Україні. Сучасна політична культура українців відзначається браком знань про власні права й відповідальність за їх дотримання, а також слабкою зацікавленістю до участі у громадських справах і залученні до розв'язання суспільних проблем, відстороненим ставленням до ухвалення спільних рішень, що стосуються суспільно-політичного життя.

Питання громадянської освіти в Україні досліджували такі науковці: Рябов С., Жадан І., Кисельов С., Кисельова О., Іванов М., Зуйковська А., Тягло О., Батищева О., Дем'янчук О., Боренько Я. та інші.

Громадянська освіта або «civic education» – термін, що закріпився в науковому дискурсі країн Західної Європи. Проте, існує й інший термін, який зазвичай використовується у таких країнах як Німеччина та Австрія – «politische bildung», що у перекладі звучить як політична освіта. У обох цих поняттях поєднують навчання для населення країни, що має на меті створення та закріплення певного комплексу знань у політичній, соціальній, правовій та культурній сферах – це певні освітянські заходи або конкретні програми, які організуються задля того аби допомогти громадянам сформувати набір цінностей, та здобути навички та знання, що є дуже важливими задля побудови і розвитку демократичних механізмів у суспільстві.

Наразі спостерігаємо низький рівень громадянської освіти в Україні. Основними проблемами, що заважають розвитку громадянської освіти в Україні були виокремлені: відсутність офіційного визнання й запровадження громадянської освіти, відсутність належного організаційного й методичного забезпечення, проблема належного поширення серед педагогів ідеї громадянської освіти та брак кваліфікованих фахівців, низький рівень політичної культури та відстороненість більшості українців від участі у громадянському житті.

Якщо говорити про перспективи розвитку громадянської освіти у нашій державі, то потрібно наголосити на тому, що зараз нам треба розробити нову нормативну базу в сфері громадянської освіти, ґрунтуючись на міжнародному досвіді успішних країн та спираючись саме на відповідні документи у напрямку громадянської освіти провідних європейських демократичних держав та міжнародних інститутів. У свою чергу нову доопрацьовану концепцію варто вибудувати

враховуючи нашу власну національну специфіку, історично-суспільний досвід, традиції та звичаї. Так вважають і більша кількість експертів – в Україні має бути впроваджена повністю нова система політичної освіти, створена з урахуванням міжнародного досвіду. Розвиток громадянської освіти почнеться тоді, коли запрацює реалізація цієї концепції – тобто впровадження її стратегій та цілей в реальне життя. Таким чином тільки у цьому випадку можна буде говорити про певні перетворення в державі, формування демократичної свідомості та культури в суспільстві і утвердження демократії загалом. Задля того, щоб ця концепція дійсно впровадилась в життя, необхідно створити окремий державний орган, основна робота якого полягала б у організації та здійсненні моніторингу та перевірки завдань громадянської освіти. Також такий орган оцінював би результати впровадження концепції та визначав би подальший план розвитку громадянської освіти в майбутньому. До цього органу мають бути залучені експерти та спеціалісти, що повністю відстежували питання, що стосуються питань громадянської освіти в Україні.

Список використаних джерел:

1. Рябов С. Г. Короткий політологічний словник / С. Г. Рябов, З. І. Тимошенко. – Київ: РОВО "Укрвузполіграф", 1991.
2. Рябов С. Г. Політологічна теорія держави / С. Г. Рябов. // Міжнародний фонд «Відродження». – Київ: ТанDEM, 1996. – С.206.
3. Жадан І., Кисельов С., Кисельова О., Рябов С. Політична культура та проблеми громадянської освіти в Україні. Методичний посібник. – Київ: ТанDEM, 2004. – С. 41.
4. Рябов С. Г. Громадянська освіта і її роль у демократизації українського суспільства / С. Г. Рябов. // Освіта для демократії. - 1999. - 11 листопада. - С. - Зібрано в зшитку: Публікації про НаУКМА, 1999. – С. 1.
5. Рябов С. Г. Громадянське суспільство та політична культура / С. Г. Рябов. // Україна в сучасному світі : конференція випускників програм наукового стажування у США, м. Ялта, 12-15 вересня 2002 р. / ред. кол. О.В. Гарань ... [та ін.] ; Kennan Institute; Woodrow Wilson International Center for Scholars. - Київ: Стилос, 2003.
6. Рябов С. Г. Особливості громадянської освіти у формуванні політичної культури перехідного суспільства / С. Г. Рябов // Наукові записки НаУКМА. – Київ: ТанDEM, 2004. 31 : Політичні науки. – С. 54-64
7. Рябов С. Політична освіта в Україні: проблеми та перспективи розвитку // За загальною редакцією С. Г. Рябова. – Київ:, 2005.